

Zbežite sence, vzidi čisti dan!
Kdor si po tihih gozdih zakopan,
komur zgubljeni prah v veselstvu plava,
kdor v ječah padel si od črnih ran,
glej, iz noči življenja vzplapolava.

C. Vipotnik

Narod si bo pisal sodbo sam

Kam naj seže misel pred prazničnim prvim dnevom oktobra? V preteklosti, k sedanosti, v prihodnosti? Zbor odposlancev slovenskega naroda: 1. oktober 1943. Prvič v zgodovini Slovencev so se zbrali predstavniki naroda kot prvi, sredi najhujšega boja za narodni obstanek svobodno izvoljeni odposlanci in izpovedali v imenu vsega borečega se ljudstva, da je slovenski narod končno veljavno stopil v krog suverenih narodov. Bil je to edinstveni politični zbor, v vihri druge svetovne vojne. Sledilo je 650 ljudi. Zasedali so prvega, drugega in tretjega oktobra 1943 v Kočevju, pod parolo »Narod si bo pisal sodbo sam!« in o tem je Edvard Kardelj na zboru rekel:

»Slovenski narod je manifestiral to novo poglavje v svoji zgodovini, dokazal je, da je prenehal biti hlapec raznih tujih reakcionarnih gospod, da je postal zaveden bojevnik v zboru svobodoljubnih sil človeštva, za resnično ljudsko demokracijo.«

Sprejeli in odobrili so poročilo in delo izvršilnega odbora OF, sprejeli resolucije in izdali vrsto sklepov za nadaljevanje osvobodilnega boja, za graditev ljudske oblasti in slovenske državnosti ter za združitev vseh borečih se jugoslovanskih narodov v novo Jugoslavijo. Konstituirali so slovenski narodnoosvobodilni odbor kot vrhovni državni organ slovenskega naroda, odrekli so pobežli krajevski vladi pravico zakonitega predstavnika slovenskega naroda in obsodili so vse vidne in nevidne zaščitnike te vlade, kot škodljivce slovenskih in zavezniških interesov ter podaljševalce vojne. Izvolili so delegacijo za II. zasedanje AVNOJ-a in potrdili proglas Vrhovnega plenuma OF o priključitvi Slovenskega primorja svobodni in združeni Sloveniji ter svobodni in demokratični Jugoslaviji.

Štirideset let zbora odposlancev slovenskega naroda: 1. oktober 1983; delovni dan jutri, pojutrišnjem, pa spet obletnica. Vmes je čas, ki daje stvarjem težo, ki megli spomin; čas, ki vedno znova osvetljuje velike dogodke kakega naroda. Je tudi čas, ki ga mladi rodovi ne poznajo; čas, ki je zgodovina.

Kočevski zbor, prvi demokratično izvoljeni najvišji organ ljudske oblasti, kaže, kako je iz herojske narodnoosvobodilne borbe rasla ljudska oblast.

Zdaj pregledujem zgodovino protireformacije. Takrat so v naših krajih pobili polovico poštenih ljudi, druga polovica je pobegnila. Kar je ostalo, je bilo smrdljiva drhal. »In mi smo vnuki svojih dedov«, je pisal Ivan Cankar. In: »Hlapci! Za hlapce rojeni, za hlapce vzgojeni, ustvarjeni za hlapčevanje.«

Jesen 1943 pomeni konec hlapčevanja, pravzaprav že pomlad 1941. Pomlad komunistov, OF. Pomlad, ko so se kmetice s srpi in cepci lotile nadležnih Italijanov, ko so fantje s stoli v rokah pognali iz gostilne tuje, vsiljive razgrajče, ko je nenadoma počilo iz grmovja, ko so nastajali odbori OF. Ljudje so dvignili glavo. Vse to, nastanek OF, poziv komunistov k splošni vstaji, poziv IO OF na svobodno volitve, je pogojevalo nastanek prve resnično ljudske oblasti. In s to smo skovali bratstvo in enotnost, smo izbrili svobodo, neodvisnost, postavili temelje neuvrčenosti.

Se naj misel prikloni preteklosti, ki je rodila revolucijo, ljudsko oblast? Naj postoji ob človeškem hrepenenju po svobodi, neodvisnosti, bratstvu in enotnosti, neupravičenosti?

Da, saj gre za ljudi, za nas, včeraj, danes in jutri. Gre za moč, ki jo imajo ljudje. Moč, če so združeni in če vedo kaj hočejo. Gre za uredničenje načrta gospodarske stabilizacije — revolucijo, presajeno v naš svobodni vsakdanjik. Gledano s temi očmi: Gre za drobna dejanja, tako rekoč za vsakdanje delo, ki gradi zadovoljstvo in srečo enakopravnih ljudi. Gre za čuvanje in razvijanje pridobitev te zares naše, prve slovenske, resnično ljudske oblasti.

Iz teh spoznanj črpamo neizmerno moč, ki je še vedno tam, kjer je bila tudi takrat; v nas samih. V družbi, ki ve, kaj hoče. Gre za uredničenje načrta gospodarske stabilizacije, za boj, za krepitev ljudske oblasti, za revolucijo, presajeno v naš vsakdanjik.

MIRO KAPLJA

Komemoracije ob dnevu mrtvih bodo 31. oktobra 1983 po že ustaljenem razporedu:

Javorski Pil ob 14.30 — sodeluje godba
Velika Štanga ob 16.00 — sodeluje godba
Litija ob 17.00 — sodeluje godba in Lipa
Sava ob 18.00 — sodeluje godba
Velika Kostreznica ob 17.00 — sodeluje Zvon
Šmartno ob 16.00 — sodeluje Zvon
Jevnica ob 16.30 — sodeluje KUD Jevnica
Kresnice ob 18.00

Na Vačah in Polšniku bosta komemoraciji 1. novembra ob 11. uri.

Krajevne skupnosti, ki niso navedene v tem razporedu, naj same organizirajo komemoracije pred pomniki ali grobišču NOB v krajevni skupnosti ob primernem času in dnevu. Krajevna skupnost Štangarske poljane pa naj sodeluje v komemoraciji v Šmartnem ali v Veliki Štangi.

Srečanje borcev Cankarjeve brigade

Dne 9. 7. 1983 smo se borci Cankarjeve brigade iz litijske občine udeležili proslave ob 40-letnici napada na nemško letališče v Cerkljah. Ob napadu, ki so ga izvedli v noči iz 7. na 8. julij 1943 borci Cankarjeve brigade, so uničili pet sovražnikovih lovskih letal in del tehnične opreme. Ob tej priložnosti je bila pri naseljenih Kočevjarjih izvedena večja preskrbovalna akcija. Borci so za potrebe partizanske bolnišnice in enot odpeljali večje število živine in precej hrane.

Proslavo je zelo uspešno organizirala KS Cerklje, ki bo odslej praznovala 7. julij kot dan krajevne skupnosti. Slavnostni govornik je bil Alojz Zokalj — Džidži. Srečanje borcev je bilo zares pristrčno, saj so se mnogi srečali po dolgem času in v živahnem

govorju obujali spomine na tiste težke dni.

Se posebej smo bili srečanja veseli mi Litijani, saj nas je v Cerkljah prijazno sprejel sin litijskega prvoborca, letalski častnik tov. Jurij PE-

STOTNIK, ki na tem letališču službuje že skoraj 30 let.

Ob tej priložnosti je nastalo nekaj fotografskih posnetkov, ki nas bodo vedno spominjali na prijetno spominje.

J.K.

Borci OO ZVB NOV Litija pred odkritim obeležjem ob 40-letnici napada pri vhodu v letališče Cerklje (v letalski uniformi Pestotnik Jure).

Srečanje aktivistov OF Šmarskega okraja

V nedeljo, 18. septembra so se ob 40-letnici ustanovitve okrajnega odbora Šmartno zbrali nekdanji aktivisti OF v partizanski vasi Jelša nad Kostreznico. Na proslavi, ki so jo pripravili domačini, je govoril predsednik Okrajnega odbora tovariš Marko Rainer, v kulturnem programu pa so sodelovali pevci šmarskega okteta in domači recitatorji.

Na proslavi so desetim partizanskim družinam podelili posebna priznanja. Tako je v šmarskem okraju prejelo priznanja 64 partizanskih družin.

Priznanja so prejele naslednje družine:

Šinkovec — Benkova iz Zg. Jablanice
Pišek — Žanetova iz V. Kostreznice
Dobravec — Martinčeva iz Sp. Jablanice
Tomc — Matizelnova iz Bukovice
Zavrl — Antončeva iz Gradiških Laz
Rozina — Janezova iz Gradišča
Tori — Slivčarjeva s Sp. Loga
Dernovšek — Tlakova z Brega
Jerinova iz Jablaniškega potoka in
Rezka in Pavle Hostnik iz Jazbin

S.R.

INFORMACIJA o gradnji TV pretvornika Gorišca

Litijski občani že dolgo nestrpno pričakujejo dograditev TV pretvornika Gorišca, ki bo omogočal sprejem štirih programov, med katerimi bo program TV Koper, ki ga bodo lahko gledali tudi občani Litije in Šmartna.

Trenutno so opravljena tale dela: dograjena je elektronapeljava, dovozna cesta, postavljen je televizijski stolp ter dograjena PTV hišica do III. gradbene faze s potrebnimi ozemljitvami. Navedena gradbena dela izvaja SGD Beton, TOZD Gradmetal, razen elektronapeljave in ozemljitve, ki so jo s prostovoljnimi delom dogradili krajani KS Kresnice, KS Ribče in KS Jevnica.

Dograditev PTV hišice z montažo potrebne pretvorniške opreme bo predvidoma končana v mesecu oktobru.

Pretvornik bo začel poskusno obratovati konec oktobra oziroma v novembru 1983.

S tem bo izpolnjena dolgoletna želja večine litijskih občanov.

OBČINSKA KONFERENCA SZDL LITIJA

razpisuje

OBČINSKA PRIZNANJA ZA LETO 1983

Priznanje podeljuje Občinska skupščina Litija za dolgoletno družbenopolitično delo, ki je prispevalo k napredku in ugledu občine na področju:

- kulture in prosvete
- vzgoje in izobraževanja
- zdravstva in socialnega varstva
- gospodarstva
- turizma
- kmetijstva
- narodne obrambe
- telesne kulture
- delavskega in družbenega samoupravljanja.

Predloge za podelitev priznanja lahko posredujejo vse družbenopolitične organizacije, družbene organizacije, društva, SIS, OZD, KS in združenja občanov.

Predloge je treba posredovati Občinski konferenci SZDL Litija do 10. novembra 1983.

SREČA V JASLIH

V tem mesecu smo poleg proslavljanj mnogih pomembnih zgodovinskih mejnikov organizirali — tako kot vsako leto — teden otroka. Teden, v katerem smo se kot družba in kot posamezniki ozrlji in ugotovili, kaj smo storili za naše najmlajše, da bi bilo njihovo otroštvo resnično srečno in brezskrbno, in kaj moramo še storiti, da bo temu res tako.

Kako je ta teden minil pri nas v Litiji? Kakšna nova spoznanja nam je prinesel? Kako bomo

bo srečen in zdrav pričakal njun povratek iz službe.

Zato smo se prav v teh dneh odpravili s kamero in beležnico v VVZ Litija, v okviru katerega delujejo tudi jasli. Naše prve

»Delovni dan« dojenčkov se začne zgodaj zjutraj, ko ga mamica preobleče za sprejem v jasli. (Foto: GO)

delo zastavili v prihodnje? Tovarš Tito je nekoč zapisal: »Človek je naše največje boga-

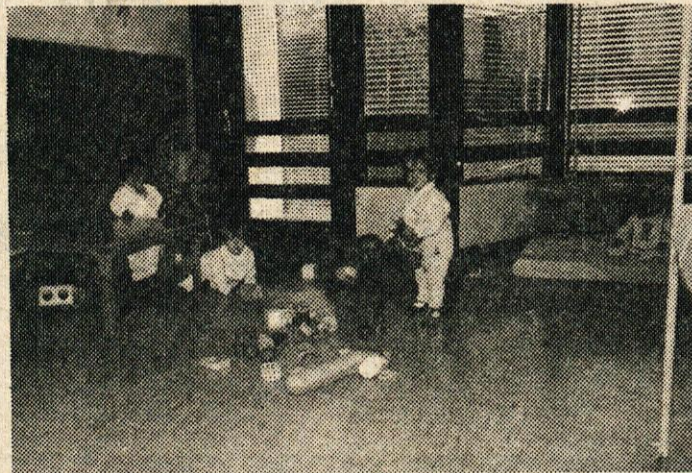
jasli v občini Litija. Jutri je bilo še rahlo zaspano in megleno, ko so prihajale

Kaj jim bo prinesel novi dan? Srečen nasmeh na lička, novo spoznanje, novo stopničko navzgor, na tisti čudoviti poti dozorevanja in rasti? (Foto: GO)

stvo!« Da, človek, ki se mu začne pot z rojstvom; s tistim prvim radostnim krikom, ki poreni življenje. Pa tudi človek, za katerega sta očka in mamica nemalo v skrbeh, komu naj ga izročita v varstvo, ko mine mamina porodniška, da

male »štručke«. Bolje rečeno, mamice in očki so jih prinašali v sprejemno sobo, kjer so jih na belih blazinah preoblečali v posebna oblačila. In potem so se poslavljali od njih s tistim obveznim poljubčkom in :»Priden bodi!«

Igračk imamo veliko, najrazličnejših. Ampak prav tale je tista, ki jo imam najraje. (Foto: GO)

Radi smo tudi zunaj, na našem igrišču. Še posebej, če je toplo in sije sonček. (Foto: GO)

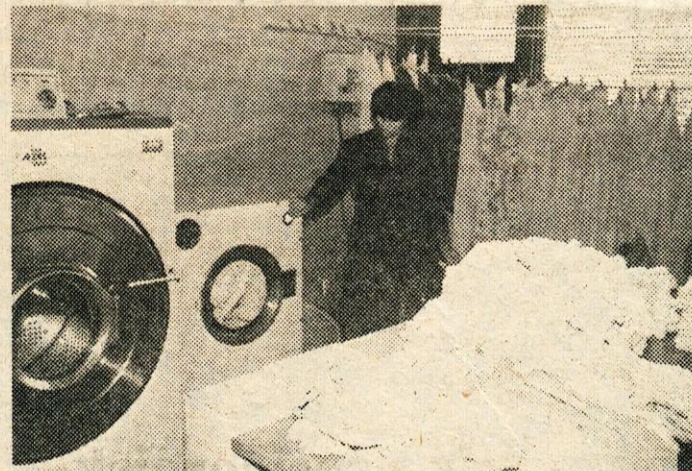

Ampak tisto »za v želodeček« je treba najprej pripraviti. Za to skrbijo tele tetice v belem. (Foto: GO)

Tovarišice v jaslih, te druge mamice, pa so jih sprejemale, kramljale z njimi in se veselile novega dne. Toliko vsega vedo o teh varovančkih. Vsakega poznajo, vedo, kdaj so težave z zobki, kdaj jih ščiplje v trebuščku, če so kakšne druge težave. Pa tudi za vse njihove po-

ruhinji. Otroci so razdeljeni v dve skupini. V prvi so dojenčki od 8. do 11. meseca starosti, v drugi pa tisti do dveh let. Varuhinji spremljata svojo skupino tja do vrtca

Tovariš Končar je ocenil, da pri delu v jaslih v 70% prevladuje nega, ostalo je pa vzgojni

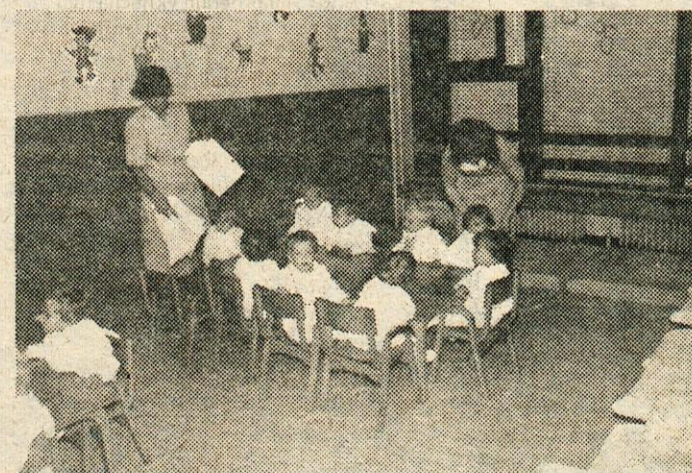

Če so hlačke mokre, nas preoblečejo v sveže in bele. Za to vedno poskrbi tale tetica. (Foto: GO)

sebnosti in radosti vedo.

Medtem ko so one na moč vestno izpolnjevale svoje dolžnosti, ki jih zahteva njihov delovni dan, smo se mi oglasili pri

program (igra, pridobivanje navad, čustvena vzgoja). Še zlasti pomembna so čustva. Zato tudi gledajo, da se vzgojiteljice ne menjavajo, saj kar

Bomo danes tudi tako dobro jedli kot smo včeraj? Joj, kako je teknilo! Čisto zares, stric fotograf. (Foto: GO)

ravnatelju vrtca, da bi nam za začetek povedal nekaj splošnih podatkov o jaslih.

Prijazno nas je sprejel in pred nas razgrnil organizacijsko podobo jasli. 28 dojenčkov imajo trenutno v njih. Zanje skrbita dve medicinski sestri (vzgojiteljice v dojenčkovih oddelkih jim pravijo) in dve va-

nekaj časa traja, da se otrok navadi na novo osebo. Obdobje privajanja traja ponavadi kar 2-3 mesece.

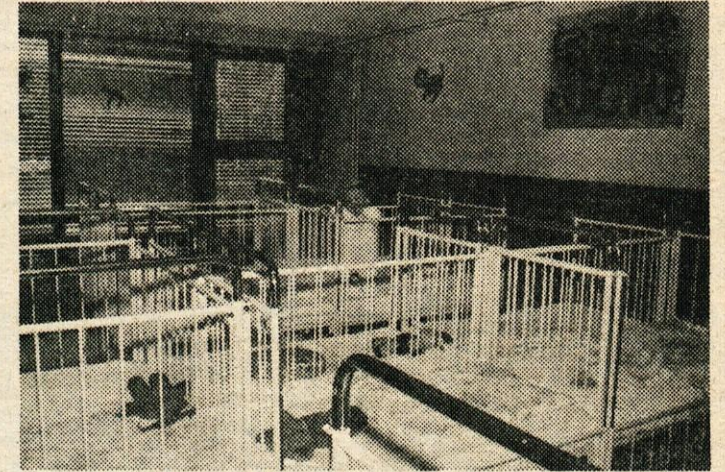
Poslovlili smo se in se preselili nadstropje niže. Na vrsti je bila ravno malica. Tovarišice Ivica, Metka, Irena in Vlasta so imele polne roke dela, da so lahko nasitile toliko lačnih ust. Seveda

želodčki ne morejo čakati, želodčki zahtevajo svoje. Kar vmes so nam hitele pripovedovati, da je hrana pripravljena po jedilnikih Zavoda za napredek gospodinjstva, da je kalorična in da je je dovolj. To so nam zatrjevale tudi zadovoljne otroške glave.

Tovarišica pa na posebnih vozličkih vse te dobre reči pripelje v jedilnico. (Foto: GO)

Po malici je na vrsti igra. Za vsakega imajo pripravljeno tisto, kar ga veseli. Rok ima rad žogo, Nataša punčko, Alen pa bi rad kocke. Tovarišice vsakemu ustrezajo, saj je igrač dovolj, pa še igrajo se z njimi. Tako se zatopijo v igro ti mali junaki, da kar pozabijo na kahlico. Ampak tovarišice takoj vedo, kaj je treba storiti. Ne, ne, tu ni nič grajanja, nič žuganja, je vse tako naravno in pristrčno. Saj zato pa imajo bele plenčke in čiste hlačke vedno pripravljene...

Nas bodo potem čakale bele posteljice, mehke blazine? Očke kar same od sebe lezejo skupaj. (Foto: GO)

Ob pol dvanajstih je na vrsti spanje. Takrat so ročice utrujene, očke pa same lezejo skupaj. Tovarišice jih položijo v bele posteljice, kamor se tiho in po prstih prikrade zaspanček...

Šele zdaj si tovarišice malo oddahnejo. Vsedejo se skupaj, si izmenjajo izkušnje, govorijo o opažanjih, ki jih bodo zapisale v svoj dnevnik, in delajo

Za vse potrebne »papirje«, še zlasti za tiste, ki so potrebni za moj sprejem v jasli, poskrbi tale tovarišica. Pa še prav prijazna je. (Foto: GO)

načrte za naprej. Občasno pogledajo v spalnice, kjer počivajo njihovi varovančki. Opažujejo jih, kako dihamo, se nasmihamo v snu ali stiskajo k sebi svojega medvedka...

Po spanju, če je zunaj sonček, se igrajo na svojem igrišču. Tekajo, nosijo igračke, čebljajo in se predajajo zadnjim sončnim žarkom.

Zdaj je tudi čas, ko prihajajo prve mamice po svoje otročičke. Srečen nasmeh, poljubček in vprašanje, kako je bilo. Pa seveda pogovor s tovarišico. Vse matere so nam zagotovile, da so zadovoljne, ker vedo, da je njihov otrok zadovoljen in v varnih rokah.

Igramo se radi, še raje se malo popestujemo. Saj je tako prijetno kot pri mami! (Foto: GO)

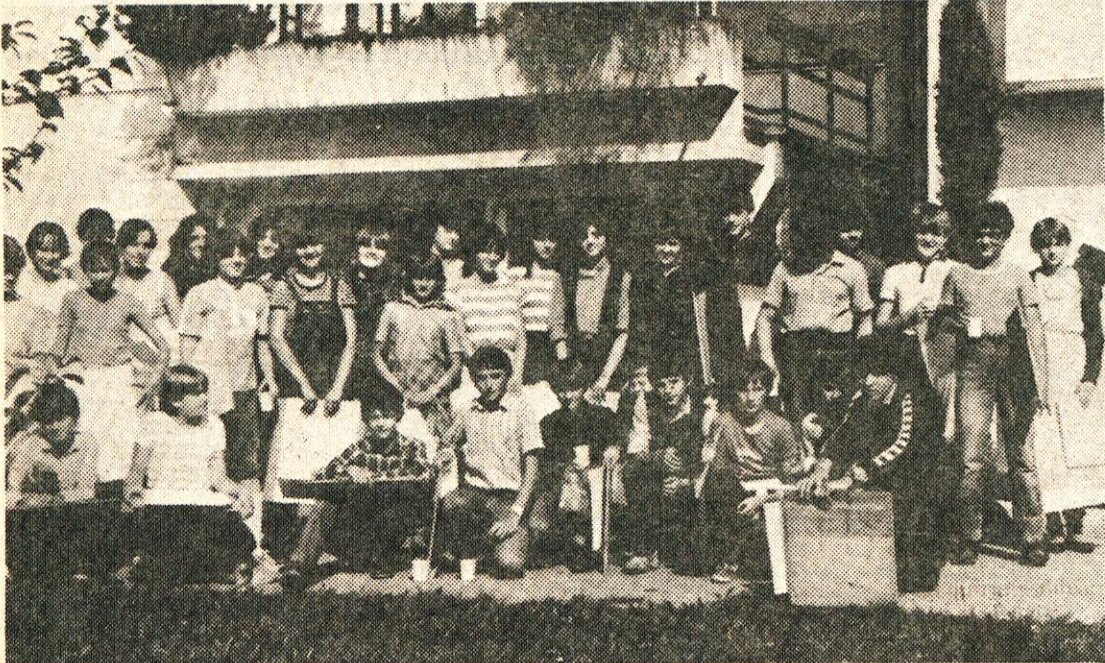
Ko se zapirajo vrata za njimi in vidimo samo še mahanje rok našega dojenčka in tovarišice, ki skozi okno gleda za njim, si

Kaj, že domov moram? Pa tako prijetno je bilo! Jutri spet pridem. Čisto zagotovo! (Foto: GO)

Srečanje mladih likovnikov

— V drugi polovici septembra je Zveza kulturnih organizacij Litija organizirala drugo srečanje mladih likovnikov, ki je tokrat potekalo v okolici doma »Tisje« v Črnem potoku. V lepem jesenskem popoldnevu je ustvarjalo 32 šolarjev višje stopnje z vseh treh matičnih šol v občini. Svoja dela bodo najprej razstavili v jedilnici doma, nato pa na šolah v Gabrovki, Litiji in Šmartnem. Prihodnje srečanje bo čez leto dni v Gabrovki. B.Ž.

Takole so našemu fotografu pozirali mladi likovniki po končanem srečanju.

Mesec knjige

Čas od 15. oktobra do 15. novembra je posvečen knjigi. V tem obdobju se knjižničarji še bolj posvetimo knjižni in knjižnični vzgoji, knjižnični mreži in problemom, ki nas tarejo.

Prireditve, ki jih bomo organizirali letos, so naslednje:

— URE PRAVLJIC in PEDAGOŠKE URE za organizirane skupine učencev iz litijske šole (učenci se bodo seznanili s poslovanjem knjižnice, s katalogi, ki jih imamo, iskali bodo knjige na policah in si ogledali nove knjige, iz katerih jim bomo prebrali odlomke)

— VRTEC NA OBISKU za organizirane skupine otrok iz vrtcev (otroci si bodo ogledali nove knjige in prisluhnili pravljicam)

— KOLEKCIJSKA POTUJOČA KNJIŽNICA bo v tem obdobju postala bogatejša še za eno izposojevališče v Štangarskih Poljanah

— URE PRAVLJIC bomo organizirali tudi v krajevni skupnosti VINTARJEVEC in VACE

— RAZSTAVO KNJIG bomo pripravili v litijski, šmarski in gabrovski šoli (razstavili bomo knjige pisateljev kmetijskih povesti, ki se bodo srečali na gradu Bogenšperku 4. 11.)

Mesec knjige bomo zaključili skupaj z lutkovno skupino in za litijske otroke pripravili

URO PRAVLJIC Z LUTKOVNO IGRICO z naslovom POD MEDVEDOVIM DEŽNIKOM. Prireditve bo v torek, 15. 11. ob 16. uri v dvorani na Stavbah. J.K.

Filmski kažipot

Novembrski spored v šmarskem kinu nam nudi štiri filme. Angleški vojni drami »NEVARNI PREHOD« sledita najprej dva ameriška filma: »OD POLDNE DO TREH« (kavbojka) in drama »SE SPOMINJAŠ DOLLY BEL«. Zadnji pa je hongkonški pustolovski film, »BRUCE LEE«. B.Ž.

IZ MATIČNEGA URADA

Poroke, rojstva, smrti ...

Septembra se je na območju občine Litije rodilo 22 otrok, 7 dečkov in 15 deklic.

Na Bogenšperku se je poročilo 41 parov.

Poročili so se:

Pouh Ladislav iz Hrastnika in Jerman Draga iz Zagorja ob Savi, Polh Damjan iz Portoroža in Feguš Jasmina iz Portoroža, Šinkovec Viktor iz Kresnic in Štrubelj Ivana iz Kresnic, Vavtar Zvone iz Velike Loke in Šmalc Marija iz Trebnjega, Zidar Jože iz Stranja pri Velikem Gabru in Jevnikar Anica iz Malega Gabra, Pukl Marko iz Ljubljane in Zorec Tatjana Cecilija iz Pirana, Merčon Branko iz Litije in Barbek Vesna iz Litije, Andrianič Marjan iz Ljubljane in Uršič Bojana iz Ljubljane, Petan Alojzij iz Podboršta in Kastelic Marija iz Podboršta, Begič Ivica iz Litije in Agrež Miljana iz Litije, Jurič Marjan iz Male Kostrevice in Kastelic Dragica iz Dolgega brda, Krofl Aleksander iz Zagorja ob Savi in Huzejrovič Nirmala iz Zagorja ob Savi, Jeretina Jože iz Izlake in Zore Marija iz Jablane, Rebolj Jože iz Malih sel in Grošelj Cecilija iz Vrhpolja pri Moravčah, Potrebuješ Alfonz iz Moravč pri Gabrovki in Hostnik Tončka iz Moravč pri Gabrovki, Jelnikar Mitja iz Litije in Juvan Marija iz Ljubljane, Mahković Matjaž iz Sp. Loga in Tomažin Mojca iz Sp. Loga, Osvald Anton iz Sela — Kočevje in Vidina Angela iz Ljubljane, Osvald Jože iz Sela 2 — Kočevje in Seljak Ivana iz Ljubljane, Špeglič Roman iz Hrastnika in Čeperlin Milena iz Trbovelj, Leben Iztok iz Kopra in Habuš Branka iz Zadra, Pajnkhiher Dušan iz Hrastnika in Logar Mojca iz Hrastnika, Knez Marjan iz Prelesja in Krivec Anica iz Litije, Cerar Janez iz Kokošjega — Dob in Zaveršnik Božena iz Moravč, Krašovec Vinko iz Klisa in Logar Lidija iz Ljubljane,

Umrli v septembru:

Lebinger Katarina, stara 88 let, iz Litije. Auflič Edvard, star 34 let, iz Mamolja. Kaplja Martin, star 47 let, iz Litije. Kuder Franc, star 79 let, iz Podšentjurja. Jelnikar Janez, star 59 let, iz Litije. Pestotnik Francišek, star 79 let, iz Slivne. Žust Terezija, stara 82 let, iz Podroja. Rojc Anton, star 50 let, iz Črnega potoka. Resnik Francišek, star 75 let, iz Črnega potoka. Zupančič Alojzij, star 61 let, iz Suhadol.

J.Č.

KULTURA

● PETER JOVANOVIČ RAZSTAVLJA NA GRADU BOGENŠPERK

Kipar samouk

V petek, 30. septembra 1983 ob 17. uri je bila na gradu Bogenšperk odprta razstava del kiparja — samouka Petra Jovanoviča iz Škofje Loke.

Lep kulturni dogodek — izvedli so ga v organizaciji ZKO Litija, pokrovitelj pa je bila Modna konfekcija Kranj — so popestrileše pevke ŽPZ Gabrovka, ki so pod vodstvom Marjane Kraljeve na grajskem dvorišču zapele nekaj ubranih pesmi.

Višek kulturnega programa je predstavljal nastop članov Ribniškega okteta. Poslušalci — resda jih je na žalost bilo malo — so se lahko znova prepričali, kako en-

kratno zveni Ribniška sredi grajskih zidov.

Po predstavitvi kiparja in uvodnih besedah predsednika Zveze kulturnih organizacij Litija tov. Borisa Žužka so si gledalci ogledali v razstavnih prostorih zanimiva dela priznanega umetnika.

lahko s kockami, glasbenimi instrumenti, knjigami, lutkami. Prav vsi so se vživeli v igro s svojimi vrstniki. Žal je oblikovanje z glino zaradi slabega vremena odpadlo, vendar pa o tem še razmišljamo in ga bomo organizirali kasneje.

Organizacija takih počitniških dejavnosti je sicer delo Društva prijateljev mladine, ki pa ga v Litiji, žal, ni čutiti. Zato smo se poleg svojega rednega, planirnega dela odločili za to akcijo v Zvezi kulturnih organizacij ter Zavodu za izobraževanje in kulturo, in upamo, da je med temi prireditvami vsak otrok našel nekaj zase.

Otroci so bili zadovoljni, mi pa tudi!

● POČITNIŠKE PRIREDITVE ZA OTROKE

Pisali smo po asfaltu

Ko se v juniju zapro šolska vrata za dva meseca, otroci marsikdaj ne vedo, kaj bi počeli. Nihče se v tem času več ne zmeni zanje. Zato smo se letos v Zvezi kulturnih organizacij Litija in Zavodu za izobraževanje in kulturo Litija odločili, da s pomočjo ljubiteljskih kulturnih delavcev, vzgojiteljev in organizatorjev kulturnega življenja organiziramo prireditve in druge aktivnosti za otroke vseh starosti.

Pripravili smo dvanajst prireditve, obiskalo pa jih je okoli petsto otrok.

Izmed petih pravljic, ki so jih pripravili v matični knjižnici v Litiji, je bilo najbolj zanimivo na uri glasbene pravljice, ko so se ob spremljavi kitare naučili otroci novo pesmico.

Dvakrat v počitnicah so se zbrali otroci v mali kulturni dvorani na Stavbah. Lutkovna skupina iz Litije jih je navdušila z zgodnico o Sapramiški Svetlane Makarovič in o izginulih šolskih redih. Gledalci pa so sodelovali tudi sami, saj so jim lutke zastavile vrsto zank in ugank, na katere so uspešno odgovorili.

V Šmarskem kinu so nalašč za otroke zavrteli vrsto zanimivih risank in slovenski film Srečno, Kecek.

Pod mentorstvom likovnice Marije Brega so otroci v juliju okrasili asfaltno ploščad pred staro osnovno šolo z domiselnimi risbicami.

Iznajdljive vzgojiteljice so v vrtec Najdihojca povabile za eno dopoldne vse predšolske otroke, tudi tiste, ki niso vključeni v redno varstvo. Ukvarjali so se

Tudi letos abonma

Zveza kulturnih organizacij Litija razpisuje v sezoni 1983/84 abonma, ki bo vključeval štiri gledališke igre — komedije — v izvedbi naših znancev Šentjakobskega gledališča iz Ljubljane in eno folklorno predstavo:

4. november 1983 — Molière: Skopuh

9. december 1983 — R. Thomas: Dvojna igra

20. januar 1984 — Ljudski plesi, folklorna skupina Javorje

17. februar 1984 — P. Schurek: Pesem s ceste, zabavna igra s petjem

16. marec 1984 — M. Mihelič: Veverica ne sme umreti

Predstave se bodo pričele ob 19.30. Začetek smo prilagodili avtobusnim in vlakovnim zvezam.

R.K.

Ženski pevski zbor iz Gabrovke je dal celotni kulturni prireditvi še prav poseben čar. (Foto: GO)

Kako ubrano je zazvenela pesem Ribniškega okteta sredi stoletja starih zidov. (Foto: GO)

Kipar Peter Jovanovič v sproščenem pomenku z obiskovalci razstave. (Foto: GO)

● ŽELITE POSTATI NAROČNICA »NAŠE ŽENE«?

Naša žena — vaša revija

V njej se obravnavajo odnosi v družbi in družini, objavljamo prispevke, vzgoji, varstvu otrok, zdravju, zdravemu načinu življenja. Pišemo o tem, kako naj ženske žive, da ne bodo še naprej potisnjene le med domače stene. V »Naši ženi« boste našli mnogo praktičnih nasvetov, pa tudi, kako kaj poceni in modno sešijete. Štirikrat letno izdamo krojno polo. V vsaki številki so: stran za otroke, nagradne križanke, vrtnarski in zeliščni nasveti ter tri strani zdravniških odgovorov.

Naročnice »Naše žene« plačajo za vsak izvod 38,20 dinarjev, v prodaji pa velja 40 dinarjev.

Letna naročnina je 389,40 din, poravnate pa jo lahko v dveh obrokih. »Našo ženo« lahko naročite po telefonu 311-956, int. 50 ali pismeno na naslov NAŠA ŽENA, 61000 Ljubljana, Celovška 43.

Letos je na Debelem rtiču pri Ankaranu letovalo 151 šolarjev od sedmega do štirinajstega leta. Zanje je skrbelo 10 vodičev in 2 rektorja. Imeli smo izredno lepo vreme, saj se nismo kopali le zadnje popoldne pred odhodom domov. To nam je omogočilo, da smo se močno približali cilju, ki si ga zadamo vsakokrat ob prihodu na morje — naučiti čimveč otrok plavati.

Preizkus, ki smo ga izvedli prvi dan, nam je pokazal, da le 66 otrok zna plavati, kar 81 pa je neplavalcev. Vztrajno prizadevanje vseh vodičev, zlasti pa obeh rektorjev, ki sta organizirala šolo plavanja, je pripomoglo, da smo imeli ob zaključku letovanja 117 plavalcev in 34 polplavalcev. Slednji so sicer osvojili vsa osnovna gibanja, ki so potrebna pri plavanju, manjka jim le boljša telesna pripravljenost,

da bi lahko preplavali 25 metrov in s tem postali plavalci. Nekateri med njimi so bili tudi bolni, dva pa sta predčasno zapustila kolonijo, sicer bi bilo število polplavalcev še nižje.

Zadnji dan letovanja sta rektorja podelila najuspešnejšim plavalcem posebne značke — delfinčke; zlato odličje je prejelo 17 plavalcev, srebrno 44 in bronato 54 posameznikov.

Lepo vreme nam je omogočilo, da smo ob večerih sodelovali v raznih športnih igrah, v katere so se vključevale vse skupine, ki so letovale na Debelem rtiču. V nogometu so zasedli Litijani drugo mesto, Šmarčani in Gabrovčani pa tretje; v štafetnem plavanju je naša ekipa osvojila četrto mesto, pri plavanju na 25 metrov pa prvo mesto v skupini do devet let starosti. Prvi smo bili tudi v štafeti na plaži, pri sko-

kih v vodo pa sta se naša tekmovalca uvrstila na četrto in peto mesto. Sodelovali smo še v elementarni odbojki (dekleta) in igri med dvema ognjema (nižji razredi). Športna srečanja so se vrstila vsak večer, tako da nikomur ni uspelo pomisliti na dolgčas. Dvakrat smo imeli tudi kulturni večer, kjer so se naši otroci uspešno predstavili s pevskimi, plesnimi in zabavnimi točkami.

Naj za zaključek navedem še ugotovitev, da zanimanje za letovanje šolarjev na Debelem rtiču narašča. Lani, ko smo imeli na voljo le 120 mest, in smo morali nekaj otrok odkloniti, smo se odločili, da bomo letos zaprosili za 150 mest, pa je bilo tudi to premalo. Bilo nas je 163. Za prihodnje leto pa razmišljamo, da bi število zvišali na 180.

B.Ž.

Zavod za izobraževanje in kulturo Litija
DELAVSKA UNIVERZA LITIJA

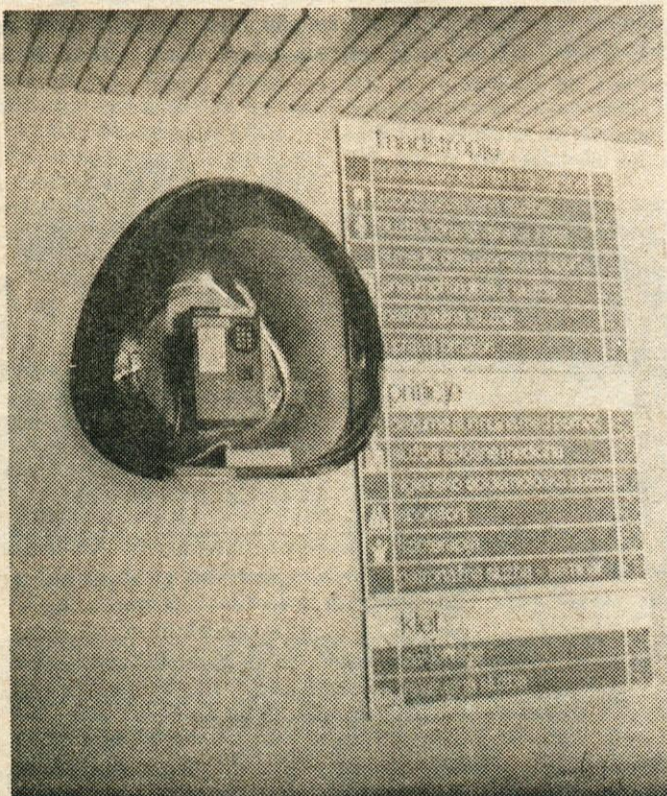
objavlja

RAZPIS za vpis v poklicno kovinarsko in elektro šolo

Republiški komite za vzgojo in izobraževanje dovoljuje, da si dijaki, ki so prekinili redno šolanje, in slušatelji, ki niso dokončali šolanja ob delu, izobrazbo lahko pridobijo še po starem programu izobraževanja.

Interesenti! Vabimo vas, da se vpišete in tako izkoristite še zadnjo možnost za pridobitev poklica omenjenih strok. Prijave sprejemamo do 30. oktobra 1983.

Telefonska govorilnica odslej tudi v zdravstvenem domu

Pred dobrim mesecem in pol so postavili v pritličje litijskega zdravstvenega doma telefonsko govorilnico, s katere lahko kličemo povsod, tudi v tujino. Iskrin telefonski aparat za medkravne pogovore je bil res zelo potreben. Ker je postavljen v zaprtem prostoru, upajmo, da bo varen pred objestneži, ki uničujejo telefonske aparate v javnih govorilnicah v Litiji in Šmartnem.

Pripravite kovance za dva, pet in deset dinarjev, seveda odvisno od dolžine in oddaljenosti pogovora.

M.B.

Po Zasavski kolesarski transverzali

Trije člani kolesarske sekcije pri osnovni organizaciji ZSMS na Primskem, danes že člani kolesarskega kluba Priks, Andrej Černe, Rudi Bregar in Jože Černe so se v prvi polovici avgusta odpravili po Sloveniji. Prvi dan so prevozili pot od Litije do Brežic, kjer so si nabrali novih moči, zvečer pa so prispeli v Kumrovec. Prespali so v spalnih vrečah pod borovci. Naslednji dan so peljali skozi Atomske Toplice in Šmarje do Celja. Namesto da bi pot nadaljevali proti Trojanom in Domžalam, kjer bi predvidoma drugič prespali, so nemalo presenečeni obstali pred krajevno tablo Rimske Toplice. Odločili so se, da pot nadaljujejo skozi Hrastnik v Trbovlje, kjer jih je prvič pošteno ujel dež, nato pa skozi Litijo domov.

Na pot so šli z namenom, da prevozijo pot od Celja, preko Trojan, Domžal, Kranja in Ljubljane do Litije. Pot, ki je dolga okrog 350 km, bodo imenovali Zasavska kolesarska transverzala. Avgusta so na kontrolnih postajah v Brežicah (kolodvorska restavracija), Kumrovcu (rojstna hiša tovariša Tita) in v Celju (kolodvorska restavracija) pustili kontrolne žige, po transverzali pa se bodo ponovno podali spomladi prihodnje leto. Upajo, da se jim bo pridružilo še več kolesarjev.

Vsi, ki bodo po ustanovitvi Zasavske kolesarske transverzale (ZKT) prevozili to pot po Sloveniji in kot dokaz za to predložili kontrolni karton z vsemi žigi (žigi bodo že v Kamniku v Slaščičarni Slaninik, v Kranju v hotelu Creina ter v Litiji na cilju), bodo prejeli lepo kolesarsko medaljo Zasavske kolesarske transverzale. Rudi, Jože in Andrej pa zagotavljajo, da nihče ne bo razočaran, če se bo odločil prevoziti to prelepo slovensko kolesarsko pot. Le malo več sreče z okvarami je treba imeti.

R.B.

Ustanovljen kolesarski klub

V Domu borcev in mladine v Litiji so člani Kolesarske sekcije pri osnovni organizaciji ZSMS Primskovo v sodelovanju s komisijo za sodelovanje z družbenimi organizacijami in društvi pri občinski konferenci ZSMS Litija 19. septembra na ustanovnem občnem zboru, na katerem so bili prisotni člani kolesarske sekcije in predstavniki OK ZSMS Litija, ustanovili kolesarski klub, prostovoljno združenje kolesarjev. Klub je trenutno prva tovrstna organizacija v občini, zato bo moral s svojim delom pokrivati vso občino, njegove poglobitve naloge pa bodo posredovali in razvijati pri svojih članih razvoj človeških vrednot, skrbeti za množičnost in priljubljenost kolesarstva med občani, organizirati občinska tekmovanja, izlete in druge kolesarske prireditve ter skrbeti za razvoj in kvaliteto kolesarjev, ki bi se s kolesarstvom želeli aktivno ukvarjati.

Na ustanovnem občnem zboru, ki ga je vodil član predsedstva občinske konference ZSMS Ivan Žičkar, so sprejeli statut kluba ter izvolili izvršni odbor in ostale organe kluba. Šestčlanski izvršni odbor sestavljajo: predsednik Rudolf Bregar, podpredsednik Lojze Černe, tajnik Marinka Vidgaj, finančne

zadeve bo urejala Helena Zupančič, tehnični sekretar je Darko Bregar, referent za organizacijo prireditev pa Drago Rozina.

Ob tej priložnosti so sprejeli tudi program dela za prihodnje leto. Omeniti velja II. litijski kolesarski maraton v začetku maja ter spomladanski in jesenski del občinskih tekmovanj. Vso pozornost bodo posvetili vzgajanju mladih tekmovalcev, registrirani pa nameravajo Zasavsko kolesarsko transverzalo. Uresničitev njihovega programa ter razvoj kolesarstva v občini je odvisen od razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih pričakujejo od občinske telesnokulturne skupnosti litijskih delovnih organizacij.

Klub trenutno šteje le 18 članov, predvsem mladih, v svoje vrste pa vabijo vse, tako mlade kot stare. Leta v kolesarstvu niso pomembna. Pišite na naslov: Kolesarski klub Priks Primskovo, 61276 Primskovo. V nekaj dneh boste prejeli dodatne informacije.

Za konec pa še zanimivost. Ime Priks ima namreč svoj pomen. Pri pomeni Primskovo, KS pa kolesarsko sekcijo kot predhodnico kolesarskega kluba. Zanimivo ime, mar ne?

R.B.

Šola v naravi v Pineti

Leta 1978 je bila v litijski občini prvič organizirana letna šola v naravi. Njen cilj je, da bi čimveč učencev naučili plavati, saj plavanje človeku omogoča bolj zdravo in varno življenje. Naloga šole v naravi pa ni le učenje plavanja, učenci spoznavajo tudi novo okolje ob morju, nov način življenja v skupini in nenazadnje je tu tudi pouk.

Organizacija šole in njen potek sta zdaj že dobro znana. Delovni dan poteka takole:

- 7.00 vstajanje, jutranja telovadba, umivanje in pospravljanje
- 7.30 zajtrk
- 8.00 — 9.30 pouk (slovenščina, matematika, spoznavanje narave, spoznavanje družbe, likovni pouk, glasba, tehnična vzgoja)
- 9.30 — 12.30 plavanje
- 12.30 kosilo in počitek
- 13.30 — 17.30 plavanje
- 17.30 — 18.30 rekreativne dejavnosti, šport
- 18.30 večerja
- 19.30 kulturno — zabavni večer
- 20.30 analiza dneva, načrtovanje dela za naslednji dan, umivanje
- 21.00 spanje

V primeru slabega vremena v času, ki je namenjen plavanju, organiziramo pouk, športne aktivnosti ali izlete v okolico. En dan v tednu je namenjen ekskurziji.

Učenci šmarske šole so imeli v letošnjem septembru že drugič organizirano šolo v naravi v počitniškem domu litijske predilnice v Pineti pri Novigradu. Pogoji so tu veliko boljši kot na Debelem rtiču. Predilnica nam je naredila veliko uslugo, ko nam je omogočila bivanje v njihovih počitniških hišicah.

Učenci se v hišicah dobro počutijo, hrana je odlična, osebje zelo prijazno in vedno pripravljeno pomagati pri organizaciji pouka in ostalih dejavnosti. Voda je v Pineti čista, bila je tudi topla in zato primerna za učenje plavanja. Plaža je lepo urejena in prostorna, tako da vodičem omogoča tudi dober pregled nad skupino. Učenci so bili v šoli v naravi zelo zadovoljni, tako da jih tudi nadloge, kot so ježki in meduze, niso motile. V plavanju so dobro napredovali, žal pa njihovega truda nismo mogli nagraditi s plavalnimi značkami »delfinček«, ker sta tekmovalnje preprečila močan veter in pa pravi naval meduz v zadnjih dveh dnevih.

Kljub temu smo z rezultati šole v naravi zadovoljni, dosegli smo zastavljene cilje, k uspehu in dobremu počutju vseh pa so v veliki meri pripomogli delavci v počitniškem domu v Pineti. Zato se na tem mestu v imenu učencev in učiteljev šmarske šole toplo zahvaljujemo kolektivni predilnice, ki nam je omogočil bivanje v Novigradu.

D.M.

Zavod za izobraževanje in kulturo Litija

DELAVSKA UNIVERZA LITIJA

objavlja za šolsko leto 1983-84

RAZPIS

za vpis v programe strokovno funkcionalnega izobraževanja za delo (tečaj)

- upravljalec lahke in težke gradbene mehanizacije
- tečaj za gostince (natakar, kuhar)
- tečaj za delavce v kmetijstvu
- tečaj za voznike viličarjev
- začetni in nadaljevalni strojepisni tečaj
- šiviljski tečaj
- tečaj tujih jezikov (angleški, nemški, italijanski)
- tečaj tujih jezikov za otroke
- tečaj iz varstva pri delu
- higienski minimum
- plesni tečaj

Vse informacije o posameznih oblikah izobraževanja dobite na Delavski univerzi, Parmova 4, od 7. do 12. ure in od 15. do 17. ure.

PREVOZ RANJENEGA PARTIZANA

Mnogo je že bilo napisanega v Glasilu občanov o ilegalnih prehodih in premagovanjih ovir med NOB v naši občini, npr. o prehodu nemško italijanske ceste, reke Save, železnice, ceste... Okupator je namreč vse te pomembne točke skrbno varoval. Mostove je zastražil z utrjenimi bunkerji, ob reki Savi pa je zaplenil vse čolne, ki jih pred vojno ni bilo malo.

Ena največjih ovir je torej bila reka Sava. Prehodi z Dolenjske na Štajersko so bili organizirani ilegalno. Da so bili velikega pomena, pričča tudi simbol naše občine. Na prehodih med Litijo, Ponovičami, Sp. Logom in Savo so poleg enot NOB, kurirjev TV in odredne prevozne stanice sodelovali še aktivisti — čolnarji s Sp. Loga pa tudi drugi aktivisti, ki so bili zadolženi za organizacijo prehoda.

Želel bi opisati prevoz ranjenega partizana Ivana Beja — Bele, ki je bil doma iz Selca (današnje Tirne) in bорец zasavskega bataljona. V Kolovratu je bil v borbi z Nemci ranjen v

spodnjo čeljust. Prepeljali so ga v bolnico na Dolenjsko in to na prehodu pri Jevnici. Jeseni 1943 se je po vrnitvi iz bolnice zatekel k posestniku Leopoldu Hauptmanu, po domače h Grčanu, pri Sp. Logu. Le-ta je bil aktivist in bорец NOB ter njegov znanec.

Po nekajdnevem okrevanju je bilo treba organizirati prevoz ranjenca čez reko Savo. Pri organizaciji prevoza so sodelovali Hauptmanovi ter Anton Smuk in Franc Peterka, aktivista na tem področju. Vodilni politični funkcionarji NOB pa so za prevoz določili Franca Potiska (belogardisti so ga ubili 1944. leta) in mene. Prečkali naj bi most na Savi. Leopold Hauptman je dal konje in voz, na katerega smo naložili mreže slame, vanjo pa skrili ranjenega partizana. Franc je vodil konje, jaz pa sem zaviral, ko smo peljali po klancu navzdol.

Prispeli smo v dolino. Srce nam je burno utripalo, ko smo se peljali proti zastraženemu mostu. S stolpa visokega bunkerja nas je motril mitraljez. S Francetom sva se bala, da ra-

njenec med potjo ne bi kašljal. Zaradi rane v spodnji čeljusti je namreč dobil močan prehlad.

Ko smo se pripeljali do mostu, naju je ustavil stražar: »Halt! Was faren sie?« (Stoj! Kaj prevažata?) Skočil sem z voza in mu v nemščini povedal, da voziva od Grčana slamo za našo kravo. Bil sem doma v neposredni bližini mostu. Naključje je hotelo, da me je nemški stražar spoznal, kajti nekoč je že prišel k nam prosit za mleko, ki mu ga je mati tudi dala. To nas je verjetno tudi rešilo, tako da smo nadaljevali pot, ne da bi stražar voz preiskal. Vsi trije smo srečno prispeli na moj dom. Ranjenca smo skrili v hlev. Z mamo sva skrbela, da je bil ranjenec na varnem. Kljub temu sem bil še vedno previden. Nemci bi se namreč lahko premislili in prišli pogledat, če se v slami kdo skriva.

Beja je nato počakal, da se je zmračilo, nato pa se je vzel po strmem kamnitem pobočju. Kamenje, ki se je sprožilo pod njegovimi nogami, je letelo v dolino. K sreči tega Nemci niso

slišali, čeprav ni bilo daleč od njihovega bunkerja. Beja je srečno prispel na vrh in izginil v noč.

Med potekom akcije so bili na straži aktivisti z desnega brega reke Save. Vedeli so namreč, od kod vozimo slamo in čigavi so konji. V primeru, da nas Nemci odkrijejo, bi rešili vsaj Hauptmanovo družino, če bi že mi trije izgubili življenje.

Tako smo srečno prepeljali ranjenca čez zastraženi most. Ivan Beja — Bela je bil bорец že od leta 1942, bil je tudi komandir čete zasavskega bataljona. Vse do osvoboditve je kljub težki invalidnosti opravljal odgovorne funkcije, žal pa je za posledicami ran kmalu po osvoboditvi umrl. Na njegovem domu v Tirni so mu kot prvoborcu in organizatorju NOB odkrili spominsko ploščo.

IVAN BEJA, roj. 1910, kmečki sin iz Selca, 1. 9. 1942 je pred aretacijo pobegnil v NOB. Kmalu je bil imenovan za komandirja 1. čete zasavskega bataljona. 26. 2. 1943 težko ranjen, 11. 11. 1946 je umrl v svoji rojstni domačiji v Selcah.

ODKRITJE POMNIKA NOB V TIRNI

V nedeljo, 11. septembra 1983, so v vasi Tirna odkrili pomnik NOB, s katerim so počastili padle junake in revolucionarje Zasavja.

Na svečanosti je govoril Gričar Jože - Metod. Ob tej priliki so podelili tudi posebna priznanja partizanskim družinam, ki so med vojno nesebično pomagale in sodelovale z našo partizansko vojsko.

V kulturnem programu, ki je sledil, so sodelovali učenci COŠ Senožeti, PD Senožeti, Zagorski okteti in godba na pihala.

V spomin na tiste težke, a slavne dni naše novejšje zgodovine, smo izbrali prispevek Milana Garantinja, ki govori o delu in življenju zasavskega revolucionarja Poldeta Eberla Jamskega

Minilo je 40 let, čeprav dogodki bledijo, pa vstajajo mnogi živi in nepozabni, zlasti iz časa naše revolucije.

Opisal bom dogajanje, ki sem ga s svojimi sovaščani sam doživljal.

V naši vasi Selca se je v zgodnji spomladi leta 1942 zadrževal v naravni skalni votlini nedaleč od vasi, Eberl Polde — predvojni revolucionar in kasnejši sekretar okrožja Litija.

Na pohodu v Hrastniku pri Moravčah je padel in si zlomil nogo. V mavec mu jo je dal živinozdravnik samouk Albin Sušnik iz Gore pri Moravčah, nasvete za to pa mu je dal dr. Ukmar Polde iz Litiije. Priskrbel mu je tudi mavec. Tega pa je zmanjkalo in je naprej uporabil kar cement. V našo vas so poškodovanca prinesli fantje domačini, pred tem je ležal nekaj dni v podzemski krasški jami v okolici Roviš, kjer si je nadel ime Jamski, po njej je znan še danes.

Za Jamskega so v votlini blizu Selca skrbeli domačini; kuhano hrano so mu prinašali Plavčevi. Po zasilnem okrevanju mu je naredil opornico — berglo moj pokojni sosed Ivan Beja-Bela. Ob njej je prihajal nad našo vas v Kaplo, kjer je bila javka kurirjev 1. štajerskega in kamniškega bataljona. Ta bivač v Kuklah pa je 31. avgusta 1942 izdal partizanski dezerterski in izdajalec Jelen iz Trbovelj. Pripeljal je Nemce pred votlino in skušal Jamskega izvabiti ven. Jamski se je iz votline prikazal, takrat pa se je na njega vsula toča krogel, od katerih sta ga dve zadeli, in sicer ena v vrat, druga v prsi. Ta je po svojem pripovedovanju tudi na nje oddal dva strela iz pištole. V tem

trenutku se je spustil v prepad ter po srečnem naključju ostal živ. V prepadu so za njim metali tudi ročne bombe.

Njegova še živeča žena mi je povedala: »Moj pokojni mož Eberl je bil rojen 13. 11. 1899 v Šentjurju pri Celju. Pet let star je prišel z očetom in sestro v Zagorje. Oče je bil rudar. Ko je odrasel, se je zaposlil pri rudniku. Spoznala sva se in poročila. Jaz sem bila Rusova, ta družina je bila znana kot delavska in na-

Polde Eberl—Jamski

predno usmerjena. Pred vojno je sodeloval v delavskem gibanju, se vključila v NOB, pa tudi po vojni je pomagala pri izgradnji. Mož je bil seveda zaposlen pri rudniku. Po nesreči 1933. leta je delal kot motorist, vozil je jamske vozičke.

V zakonu sta se nama rodila dva sinova. Prvi, 17-letni, je bil odpeljan po napadu avgusta 1941 v koncentracijsko taborišče Mauthausen, kjer je že decembra istega leta preminil. Drugi,

Emil, je bil takrat še otrok in je bil z menoj odpeljan v zapore. Sedaj je rudarski inženir v Ljubljani. Tudi jaz sem sodelovala v delavskem gibanju pred vojno. K nama je zahajal Miha Marinko.

Kaj pravi naš Marinko o njih v svoji knjigi Moji spomini na strani 372: »Po letu 1933 sem mu jaz dajal osnovno marksistično znanje. Bil je zelo bister in

delaven. Deloval je v rudniku med rudarji. Bil je funkcionar v sindikatu rudarjev. Že naslednje leto je bil član mestnega komiteja, kmalu zatem pa tudi njegov sekretar in član okrožnega komiteja za Revirje. Prav tako je bila zelo delavna njegova žena Mica.

Ponesrečil se je v jami konec leta 1935 ali 1936. Z nalomljeno hrbtenico je postal težek invalid. Moral je hoditi z opornicami.

Med okrevanjem je predeloval svojo razpoložljivo marksistično literaturo. Ko sem se po letu dni srečal z njim, sem bil prijetno presenečen nad njegovim znanjem. Žal pa za takratne naše pogoje, hojo na sestanke v okoliške breznate vasi, ni bil sposoben. Pošiljal je svojo ženo. Poznalo se je tudi, da ni bil več neposredno med rudarji; zato tudi za-

gorski obrati ob štrajku leta 1939 niso sodelovali, ker je to bil štrajk, ki so ga vodili komunisti neposredno in brez sodelovanja sindikatov.

Eberl je poslej uspešno delal v javnem političnem okrilju anti-fašistične ZDL. Kot težko gibljiv invalid in predan komunist med okupacijo ni mogel dovolj učinkovito delovati v ilegalnem življenju osvobodilne fronte v Zagorju. Zato se je moral umakniti v partizane.

Leta 1943 ga je ujel gestapo nekeje pod Uršljo goro na Koroskem, kjer je po groznem mučenju umrl.

Ko sem bil ob neki priliki skupaj z Marinkom v Preboldu v Savinjski dolini (1981) sem mu povedal, da Eberlova žena Minka še živi. Naročil mi je, naj jo v njegovem imenu pozdravim. Mica

je bila Marinkovega pozdrava vesela. Mica je nadaljevala: Že 26. junija 1941 je šel moj mož v partizane. Mene so Nemci 9. avgusta aretirali. Kot talko so me imeli v Mariboru zaprto med prostitutkami in kriminalci.

Kasneje so me poslali v izseljeniško taborišče. Mica — žena mi je povedala, da je bil mož zastrupljen z zdravili, ki jih je podtaknil gestapo. 5. 10. 1943 je v Ljubaču pri Mežici podlegel. Posmrtni ostanki so bili 2. novembra 1945 prepeljani v Zagorje.

K temu dopisu dodajam, da sem bil sam od decembra 1942 pa do konca pokrajinske konference KP za Gorenjsko in Štajersko, ki je bila 19. februarja 1943 v Dešnu, njegov spremljevalec in vodič. V tem času je bil on okrožni sekretar okrožja Litiija. M.G.

Posebna priznanja okrajnega odbora aktivistov OF Vače—Šentlambret so 11. 9. 1983 na proslavi v Tirni prejele družine:

Poznajelšek — Končarjeva iz Tirne
Lovše — Pečarjeva iz Tirne
Kovač — Španova iz Tirne
Žibert — Španova iz Tirne
Zore — Resnik iz Tirne
Kovač — Cesarjeva iz Tirne
Peterlin — Golob iz Tirne
Garantini — Šimnovčeva iz Tirne
Lovše — Florjanova iz Kalc
Bregar — Gomskeva iz Kalc
Prestor — Moklanova iz Roviš
Ocepek — Brenova iz Roviš
Cirar — Sirkova iz Roviš
Vozelj — Boštetoza iz Selca
Obidič z Zasavske gore
Peterlin — Plavčeva iz Selca
Čebela — Vrhkarjeva iz Selca
Kosmač — Vrbanova iz Mošenika
Razpotnik — Petrova iz Mošenika
Grošelj — Šeganova iz Golča
Vozelj — Gričevska iz Golča
Železnik — Tomajškova iz Senožeti

Vrtačnik iz Senožeti
Pavšek iz Senožeti
Režun iz Senožeti
Ocepek iz Senožeti
Železnik — Žuntkova iz Mošenika
Grošelj — Oranovčeva s Kolka
Železnik — Benkolčkova iz Zovšenika
Vrtačnik — Birtova iz Šentlamperta
Feštjan — Matijetova iz Selča
Grošelj — Preglova iz Požarja
Groboljšek iz Jarša
Baš iz Jarša
Renko — Jurčkova iz Jarša
Ocepek — Hkavčeva iz Špitala
Baš — Rudarjeva iz Požarja
Drobež — Jurjeva iz Borja
Žibert — Mehčeva iz Borja
Vozel — Jeshova iz Kala
Vozel — Damjanova iz Kala
Vozel — Komarinova iz Jablane
Boltin — Draženkova iz Jablane
Juvan — Tomeljnova iz Jablane

